

Asia: VN/14930/2022

Vuoroasuvan lapsen elatusavun suuruuden arvioiminen; työryhmän ehdotus

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Elatusvelvollisten Liitto ry:n lausunto

(versio 19.3.2023)

Oikeusministeriön työryhmän ehdotus koskien elatusapua vuoroasumistilanteessa (OM Selvityksiä ja ohjeita 2023:7)

Elatusvelvollisten Liitto ry esittää lausuntonaan seuraavaa:

Oikeustila elatusavun suuruuden määrittelemiseksi vuoroasumistilanteissa on viime vuosina ollut sekava. Näin ollen työryhmän esitys elatusapuohjeen täydentämiseksi on tervetullut. Todettakoon myös, että OM:n nykyinen elatusapuohje ei sisällä ohjeistusta koulusavustuksen suuruuden määrittelemiseksi.

3.2.1. Yleiset kustannukset

Elatusvelvollisten Liitto ry katsoo, että työryhmän ehdotus on oikean suuntainen.

3.2.2. Lapsen osuus vanhempien asumiskustannuksista

Elatusvelvollisten Liitto ry katsoo, että lähtökohtaisesti lapsen elatuksen tarpeessa ei tulisi huomioida lapsen osuutta vanhempien asumiskuluista. Mikäli vanhempien elatuskyvyt poikkeavat toisistaan yli 25 %, osuus asumismenoista voitaisiin kuitenkin huomioida lapsen elatustarpeessa.

3.2.2. Lapsen erityiset kustannukset

Elatusvelvollisten Liitto ry katsoo, että työryhmän ehdotus on oikean suuntainen.

3.2.3. Lapsilisä

Elatusvelvollisten Liitto ry katsoo, että työryhmän ehdotus on oikean suuntainen.

Lapsilisälakia tulisi muuttaa siten, että Kela voi maksaa lapsilisän vuoroasumistilanteissa puoliksi vanhemmille. Mikäli kumpikaan vanhemmista ei ole avio- tai avoliitossa, myös lapsilisän yksinhuoltajakorotus tulisi maksaa vanhemmille puoliksi.

3.3.1. Vanhempien asumiskulut

Elatusvelvollisten Liitto ry katsoo, että hyväksyttävillä asumismenoilla tulee elatusapuohjeessa asettaa euromääräinen katto. Esitämme, että laskelmassa huomioitavat nettoasumismenot kokonaisuudessaan voisivat olla korkeintaan 1,4 kertaa niin suuret kuin yleisen asumistuen enimmäisasumismenot. Tällöin esim. Helsingissä asuvan neljän henkilön ruokakunnan osalta asumiskulukatto olisi 1.533 e/kk. Tämä ehdotus olisi omiaan estämään ylisuurten asumiskulujen huomioimista laskelmassa. Lisäksi ehdotus yhtenäistäisi oikeuskäytäntöä ja lisäisi yhdenvertaisuutta.

3.3.2. Vanhemman muu elatusvastuu

Elatusvelvollisten Liitto ry katsoo, että työryhmän ehdotus on oikean suuntainen.

3.3.3. Tapaamismatkakulut

Elatusvelvollisten Liitto ry esittää, että tapaamismatkakulujen vähennyksen ala- ja ylärajoja (vuonna 2023 139 e/kk lasta kohden) tulisi muuttaa. Tapaamisoikeus on nimenomaan lapsen oikeus. Näin

ollen esitämme, että mikäli vanhempi huolehtii lapsen matkoista tapaamisiin, otetaan vähennyksenä huomioon matkakulut halvimman mahdollisen (tarkoituksenmukaisen) julkisen kulkuneuvon mukaan tai henkilöauton kustannukset verottajan ohjeen mukaisesti, mikäli kustannusten määrä on vähintään 20 euroa kuukaudessa lasta kohden. Vähennyksen määrä voi olla enintään 200 euroa kuukaudessa lasta kohden.

Lopuksi

Elatusvelvollisten Liitto ry on esittänyt, että elatusapuohjetta uudistetaan elatuslakiin tehtävien täydennysten pohjalta. Lisäksi liitto on esittänyt, että elatuslakia muutetaan mm. koskien oikeudenkäyntikulujen jakaantumista sekä täytäntöönpanon keskeyttämistä. Em. ehdotukset ilmenevät yksityiskohtaisemmin vuonna 2021 tekemästämme kansalaisaloitteesta (<https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/9073>).

Elatuslain 1 luvun 2 §:n mukaan vanhempien elatusvastuun laajuutta arvioitaessa otetaan huomioon myös lapsen kyky ja mahdollisuudet itse vastata elatuksestaan. Esitämme työryhmän pohdittavaksi tulisiko elatusapuohjetta tarkentaa lapsen omien tulojen ja varallisuuden osalta.

Helsingissä 20.3.2023

Elatusvelvollisten Liitto ry

Tuppurainen Antti
Elatusvelvollisten Liitto ry